

De Grote New Scientist PUBQUIZ

1 oktober worden de Heinekenprijzen van 2020 uitgereikt: een tweejaarlijkse internationale prijs voor topwetenschappers. U las in New Scientist 79 al over de winnaars. In deze 'pubquiz voor thuis' is het uw beurt om te presteren: hoeveel weet u van beroemde wetenschappers en hun ontdekkingen? Probeer het eerst op eigen kracht, maar gebruik daarna elk hulpmiddel dat u denkt nodig te hebben!

Heinekenprijzen

De Heinekenprijzen zijn in 1964 in het leven geroepen door Freddy Heineken zelf. Hij was altijd zeer geïnteresseerd in wetenschap en deed diverse uitvindingen, zoals een bierflesje dat na gebruik als bouw materiaal kan dienen. De prijzen worden elke twee jaar uitgereikt aan vijf internationaal uitblinkende wetenschappers. Ook is er een prijs voor de kunst, een andere grote passie van Freddy Heineken, en zijn er prijzen voor jonge Nederlandse onderzoekers. De laureaten worden zorgvuldig gekozen door deskundige KNAW-jury's. Eerdere winnaars zijn onder anderen de Amerikaanse DNA-expert Jennifer Doudna en de Nederlandse stamceldeskundige Hans Clevers.

heinekenprizes.org

Deze quiz is gemaakt in samenwerking met de stichting Alfred Heineken Fondsen.

RONDE 1 PLAAATJES

Al deze dieren zijn (enigszins) beroemd geworden vanuit de wetenschap. Wat is hun naam?

1. laatste letter 2. derde letter 3. tweede letter 4. eerste letter

5. tweede letter 6. tweede letter 7. derde letter

Oplossing

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

BONUSVRAAG 1

Hoe heet de onderste aap van plaatje 5?

antwoord:

RONDE 2 NOBELPRIJS

Veel winnaars van de Heinekenprijs, waaronder de Belg Christian De Duve, wonnen later de Nobelprijs. Deze ronde gaat over Nobelprijzen. Wie zoeken we?

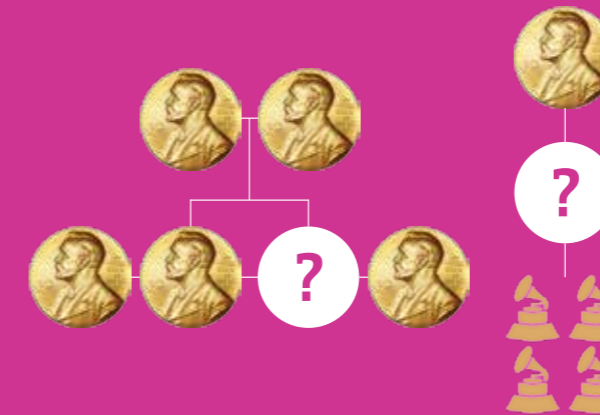
- Ik ben trotser op mijn kruisje van de Elfstedentocht dan op mijn Nobelprijs. (tweede letter achternaam)
- Ik droeg nooit sokken en voor mijn bekendste bijdrage aan de wetenschap kreeg ik geen Nobelprijs. (laatste letter achternaam)
- Ik won zowel de Nobelprijs als de grappige tegenhanger daarvan. (eerste letter achternaam)
- In tegenstelling tot wat veel mensen denken, gebruikte ik geen bel bij mijn experimenten. Ik won tevens als eerste Rus de 'No bell prize'. (vierde letter achternaam)
- Mijn scriptiebegeleider kreeg de Nobelprijs voor mijn ontdekking en iedereen was daar kwaad over, behalve ik. (tweede letter achternaam)
- Ik ben een Nobelprijswinnaar en liet ooit een makkelijke bal door omdat ik over een wiskundig probleem aan het piekeren was. (laatste letter achternaam)
- Ik won zowel de Spinozapremie als de Nobelprijs en mijn naam wordt in het buitenland op talloze manieren verkeerd gespeld. (laatste letter achternaam)

Oplossing

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

BONUSVRAAG 2

Twee bijzondere stambomen rond Nobelprijswinnaars. Wie horen bij de vraagtekens?

antwoord:

RONDE 3 EMOJI'S

Welke beroemde wetenschappers zoeken we?

- (eerste letter voornaam)
- (voorlaatste letter)
- (voorlaatste letter achternaam)
- (eerste letter achternaam)
- (eerste letter achternaam)
- (vierde letter achternaam)
- (tweede letter achternaam)
- (laatste letter achternaam)
- (vijfde letter achternaam)
- (derde letter achternaam)

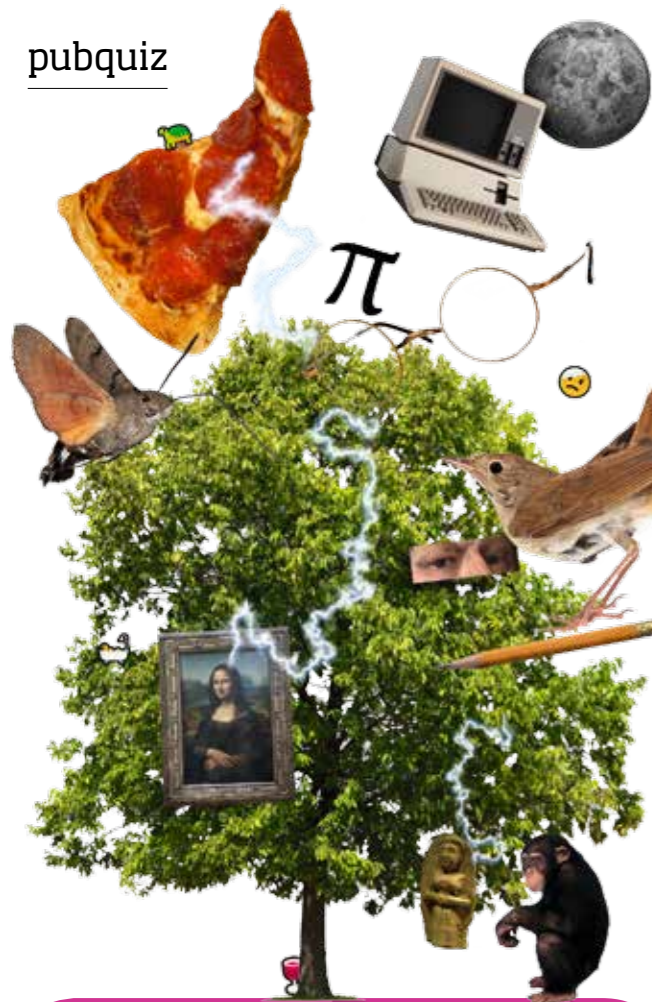
Oplossing

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

BONUSVRAAG 3

Welke ontdekking is hier uitgebeeld?

antwoord:

RONDE 5 WAT BEN IK?

De vraag is nu: wat zoeken we?

1. Het bewijs van mijn bestaan werd tot ergernis van velen aangekondigd in Comic Sans. (eerste letter)
2. Als ik ziek ben, spreken Engelsen dankzij de Nederlander die mij onderzocht van de Dutch disease. (tweede letter)
3. Hoewel ik er zelf niet op te zien ben, werd een foto van mij wereldberoemd. (vierde letter Hawaïaanse naam)
4. Ik lig in Parijs en ben sinds vorig jaar mijn gewichtige status kwijt. (eerste letter bijnaam)
5. Ik ben een hagedis die eerst wel bestond, toen weer niet en toen weer wel. Maar toch besta ik niet meer. (achtste letter)
6. Mijn naam is misleidend: toen ik plaatsvond, was er helemaal nog geen geluid. (laatste letter)

Oplossing

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

BONUSVRAAG 4

Wat is de link tussen de antwoorden van ronde 6 (rechts)?

antwoord:

RONDE 4 OP EEN RIJ

Wie of wat verbindt deze viertallen?

1. Wetenschapper: Philips, effect, president, platen (derde letter achternaam)
2. Wetenschapper: bar, Bløf, Newton, Tieman (vierde letter achternaam)
3. Wetenschapper: sprinkhaan, mot, schout-bij-nacht, computers (eerste letter achternaam)
4. Wiskundige term: Den Haag, knoop, schep, tel (derde letter)
5. Hulpmiddel: pizza, camembert, taart, Florence Nightingale (vierde letter gangbare naam)
6. Wetenschapper: sluisen, Zuiderzee, linkerhand, biografieën (vierde letter achternaam)
7. Fossil: The Beatles, Ethiopië, diamanten, rechtop (eerste letter)
8. Wetenschapper: AC/DC, David Bowie, Gert en Hermien, Grimes (derde letter achternaam)

Oplossing

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

RONDE 6 HEINEKENNIS

Deze ronde draait om de zes categorieën waarin de Heinekenprijzen worden uitgereikt. Wie of wat zoeken we?

1. Cognitieve Wetenschappen: (derde letter)
2. Biochemie en Biofysica: ik werd in 1996 het derde organisme waarvan het volledige genoom bekend was. (triviale naam, op twee na laatste letter)
3. Milieuwetenschappen: je denkt bij mij aan lucht, maar op aarde bevind ik mij voor bijna 100 procent in oceanen. (vierde letter volledige naam)
4. Historische Wetenschap: men vergeleek mijn brouwen lang geleden met het voortstromen van de Eufraat en de Tigris. (voorlaatste letter)
5. Kunst: mijn vader leeft voort door zijn levendige brouwerij, ikzelf leef voort in vele huishoudens. (eerste letter voornaam)
6. Geneeskunde: dat ik de Heinekenprijs won, leidde vanwege mijn naam tot de nodige hilariteit. (vijfde letter achternaam)

Oplossing

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

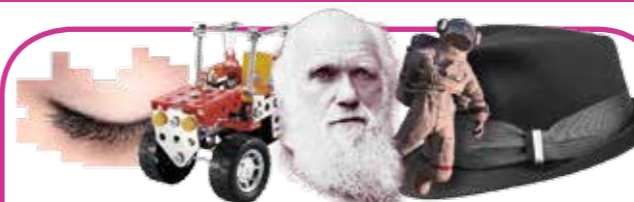
RONDE 7 CIJFERS & LETTERS

Wat hoort op de plek van het vraagteken? Let op: de rijen worden steeds minder wiskundig!

1. 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, ?, 21, 34, ...
2. 6, ?, 35, 77, 143, 221, 323, ...
3. 1, 4, 1, 5, ?, 2, 6, 5, 3, 5, ...
4. 1, 8, 1, 2, 11, 5, 7, 17, 1, 15, 4, 2, 6, 3, 11, ?, 11, 6, >3
5. A, ?, ..., A (sinds begin 2020 bekend)
6. 1, 2, 3, 4, H, V, H, V, 1, 2, 3, 4, H, V, ?

Oplossing (neem bij getallen de corresponderende letter uit het alfabet; 1=A, 2=B etc.)

6	2	4	3	5	1
---	---	---	---	---	---

RONDE 8 MUZIEK

Dit zijn vertaalde songteksten van bekende nummers. De nummers worden verbonden door een thema, dat in nummer 4 ook op de open plekken hoort te staan. Welk thema?

1. Newton werd flink geraakt door de appel, ja ja ja ja, Egypte werd geplaagd door de verschrikkelijke cobra, ja ja ja ja, de heer Charles Darwin had het gore lef om te vragen, ja ja ja ja
2. Vul mijn hart met gezang, laat me eeuwig doorzingen. Jij bent alles waar ik naar verlang, alles wat ik vereer en liefheb. Met andere woorden:
3. He says that I'm everything for him, that I know him best, that he thinks about me every time. He's mine.
4. Je wilt moeder zijn, maar je kunt de liefde niet vinden die je tot vrouw maakt. Vertel me, zilveren [...], wat ben je van plan te doen met een kind van vlees en bloed? Een zoon van de [...]

Oplossing

antwoord:

BONUSVRAAG 5

Wat is de titel van nummer 4?

antwoord:

SCHATVRAAG

Om onderscheid te maken tussen inzenders met een gelijk aantal punten: Kies een geheel getal tussen 0 en 100. De winnaar is degene die het dichtst bij de helft van het gemiddelde van alle antwoorden zit.

Hebt u de acht oplossingswoorden gevonden? Stuur die dan samen met uw antwoorden op de vijf bonusvragen en uw inzending voor de schatvraag naar info@newscientist.nl en maak kans op een prijzenpakket met het boek *Het allerkleinste* en onze nieuwste scheurkalenders!